

Justitsminister Nick Hækkerup
jm@jm.dk

18. februar 2021
Dok. 205802

Kære Nick Hækkerup.

Forlængelse af købelovens reklamationsret

Vi skriver til dig i forbindelse med den forestående revision af købeloven, som Folketinget skal færdigbehandle her i foråret. Her er spørgsmålet om reklamationsrettens længde centralt for forbrugerne.

Vi må desværre konstatere, at det ikke i det nedsatte udvalg om revision af købeloven var muligt at vinde gehør for forbrugernes synspunkter, som af flertallet blev afvist med argumenter, som vi mener er fejlagtige. Nu er bolden spillet over til regeringen og Folketinget, der skal træffe et politisk valg.

I dag er reklamationsfristen to år på alle varer uanset varens forventede levetid eller pris. Fristen er udtryk for en EU-fastsat minimumsbestemmelse, hvorfor Danmark kan vælge at forlænge fristen.

Som situationen er i dag, er reklamationsfristen den samme for en elektrisk tandbørste som for en elbil. Dette er efter vores opfattelse både urimeligt og uhensigtsmæssigt – set ud fra såvel et forbrugerperspektiv som ud fra hensynet til vores miljø/klima. Vi mener, at der bør gælde en differentieret reklamationsfrist afhængig af hvilket produkt, der er tale om.

For produkter med en forventet længere levetid, som eksempelvis biler, hårde hvidevarer eller større elektronikprodukter, bør reklamationsretten sættes op fra de nuværende to år til seks år. For øvrige produkter ønsker vi en forlængelse af reklamationsretten fra de nuværende to år til tre år.

En række af de lande, som vi i Danmark normalt sammenligner os med - alle de øvrige nordiske lande samt Storbritannien, Irland og Holland - har en længere reklamationsfrist for disse produkter end de to år, der gælder i Danmark. Dermed har danske forbrugere de dårligste forhold i Norden, og det er ikke rimeligt, at man som forbruger står uden rettigheder, hvis eksempelvis ens bil eller vaskemaskine går i stykker efter to år.

Udvalgsflertallet har hævdet, at biler, elektronik og hvidevarer bliver langt dyrere, hvis man giver forbrugerne bedre forhold. Men det er ikke et billede, vi kan genkende fra de øvrige nordiske lande eller Storbritannien og Holland, som alle har længere reklamationsret.

Tværtimod er meldingerne fra Norge, som har en reklamationsfrist på disse produkter på fem år, at forhandlerne siden reglen blev indført i 1988 i højere grad vælger at forhandle de produkter, de ved kan holde længe. Dermed går der også længere tid imellem, at forbrugerne skal skifte eksempelvis vaskemaskinen eller fjernsynet ud – og det gør faktisk varerne billigere set over et helt forbrugertiliv.

Det er desuden påfaldende, at mens langt de fleste bilmærker i Danmark som fx Audi, VW eller Peugeot kun sælges med en to års garanti – der i realiteten blot svarer til den lovfastede reklamationsret – har bilmærker som KIA eller Hyundai hhv. syv og fem års garanti. Heller ikke dette tyder på, at en længere reklamationsret fordyrer produktet. Dette eksempel viser også, at en forlænget reklamationsfrist fint lader sig rumme inden for en afbalancering af forbrugerinteresser og erhvervsinteresser. For så vidt angår de nævnte producentgarantier er disse i øvrigt ikke et relevant alternativ til en lovbestemt reklamationsret, da det er frivilligt, om den enkelte erhvervsdrivende vil give en sådan garanti. Det bør ikke være den enkelte producents forretningsmodel, der er afgørende for, hvilke rettigheder forbrugerne har.

Omkostningerne for den enkelte ved at have en bil er for langt de fleste store, når der er tale om en almindelig privatøkonomi. Den nuværende reklamationsret harmonerer ikke med de særlige økonomiske forhold, der gør sig gældende for langt de fleste bilejere. Dette og øvrige særlige forhold, der vedrører biler (biløkonomi) er uddybet af FDM i et bilag til dette brev.

At omkostningerne og frustrationerne for forbrugere, der har investeret i bl.a. hårde hvidevarer, der går i stykker 2-3 år efter købet, også er store, er tydeligt fra de mange henvendelser, Forbrugerrådet Tænk har. En længere reklamationsret på alle produkter med forventet lang levetid vil stimulere et mere holdbart og reparerbart produktdesign med udskiftelige reservedele. Dette er et vigtigt element i Danmarks grønne omstilling, idet den største belastning af miljø og klima ligger i produktionsleddet. Og lige nu ser vi passivt til voksende affaldsbjergene med elektronikskrot i Europa.

Yderligere peger udvalgsflertallet på, at der ikke er fremlagt nogen dokumentation for, at længere reklamationsret fører til længere produktholdbarhed. Det er for så vidt rigtig nok. Men der findes heller ikke dokumentation for det modsatte, da området stadig er nyt, og der mangler viden.

Vi kan i den forbindelse oplyse, at forskere fra blandt andet SDU og Aalborg Universitet vurderer, at en længere reklamationsret, udover at være grundlæggende mere rimelig, også vil gavne den grønne omstilling. Det samme er antagelsen i en rapport om spørgsmålet fra Europaparlamentet.

Vi håber, at regeringen, når den nu skal behandle ændringsforslagene til købeloven, vil benytte muligheden for at understøtte den grønne omstilling også på dette område. Hvis Danmark vil være et europæisk foregangsland på det grønne område, kan man ikke samtidig følge EU's minimumsniveau på et så centralt område og forblive i Nordeuropas bagtrop.

Vi uddyber meget gerne ovenstående ved et møde med dig og stiller os naturligvis til rådighed såfremt vores henvendelse giver anledning til yderligere spørgsmål.

Med venlig hilsen

Anja Philip
Formand, Forbrugerrådet Tænk

Thomas Møller Thomsen
Adm. direktør, FDM

Dette brev sendes i kopi til klima- og (fungerende) erhvervsminister Dan Jørgensen og Miljøminister Lea Wermelin.